

31.1.2015

PAZIŅOJUMS KOMITEJAS LOCEKĻIEM

Temats: Lūgumraksts Nr. 2233/2013, ko iesniedzis Vācijas valstspiederīgais *Joost Maas*, par ģenētiski modificētu kultūraugu atļaušanu Eiropas Savienībā

1. Lūgumraksta kopsavilkums

Lūgumraksta iesniedzējs apgalvo, ka lielākā ES iedzīvotāju daļa ir pret ģenētiski modificētiem kultūraugiem un to produktiem. Viņš tāpēc nesaprot, kāpēc Eiropas Savienībā tiek atļauts aizvien lielāks kukurūzas šķirņu skaits (piemēram, *SmartStax*, Mon 810 un *Pioneer Hi-bred 1507*). Līdz pat nesenam laikam, piemēram, šķirne Mon 810, Eiropas Savienībā bija aizliegta. Tagad šo augu putekšņi nokļūst citos augos un tiek pārstrādāti medū, kas lūgumraksta iesniedzēja skatījumā ir kaitīgs. Lūgumraksta iesniedzējs aicina Eiropas Parlamentu atkal aizliegt ģenētiski modificētos kultūraugus. Viņš uzskata, ka pilsoņu ievēlētajiem Parlamenta deputātiem būtu jāievēro elektorāta griba. Ja viņi neņem to vērā, cilvēki zaudēs ticību demokrātijai un būs guvuši uzskatāmu piemēru tam, ka demokrātiju grauj korupcija un lobisms.

2. Pieņemamība

Atzīts par pieņemamu 2014. gada 18. septembrī. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 216. panta 6. punktu.

3. Komisijas atbilde, kas saņemta 2015. gada 31. janvārī

ES tiesību akti un jo īpaši Direktīva 2001/18/EK¹ un Regula (EK) Nr. 1829/2003¹ nodrošina

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 12. marta Direktīva 2001/18/EK par ģenētiski

skaidri definētu tiesisko regulējumu, kas piemērojams ĢMO. Saskaņā ar šo tiesisko regulējumu, kas ir atzīts par vienu no pasaulē stingrākajiem regulējumiem, jebkuru ĢMO var laist ES tirgū tikai tad, ja katrā konkrētā gadījumā ir izvērtēts attiecīgā ĢMO nekaitīgums, piemērojot visaugstākos iespējamos standartus, lai nodrošinātu gan cilvēku un dzīvnieku veselības, gan vides aizsardzību.

Šo riska novērtējumu veic Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EFSA) — no Komisijas neatkarīga zinātniska aģentūra, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 178/2002. Par novērtējumu atbild īpaša EFSA ĢMO ekspertu grupa, kuras sastāvā ir neatkarīgi, ievērojami zinātnieki, kas izvēlēti, ņemot vērā viņu kompetenci attiecīgajās jomās. Ekspertu grupai palīdz īpaši pieaicināti speciālisti, un tās darba pamatā ir starptautiski pieņemtas metodes.

Pašreiz ir tikai viens ģenētiski modificēts kultūraugs, kas Savienībā tiek audzēts komerciālos nolūkos: kukurūza Mon 810. Minētā ĢMO izplatīšana vidē tika atļauta 1998. gadā, pēc tam, kad bija veikts rūpīgs riska novērtējums, kurā apstiprinājās kultūrauga nekaitīgums, un to apstiprināja arī turpmākie novērtējumi, ko veica īpaši attiecībā uz tā putekšņiem².

Attiecībā uz pārējām ĢMO kukurūzas šķirnēm, ko piemin lūgumraksta iesniedzējs, *SmartStax* tika apstiprināts lietošanai pārtikā un barībā, bet ne audzēšanai 2013. gada novembrī un *Pioneer Hi-Bred 1507* vēl nav atļauts audzēt.

Visbeidzot, attiecībā uz lūgumraksta iesniedzēja izteiktajām bažām par ES pilsoņu nostāju saistībā ar ģenētiski modificētu kultūraugu audzēšanu Komisija apzinās, ka ģenētiski modificētu kultūraugu audzēšana rada bažas iedzīvotājiem dažās dalībvalstīs. Tādēļ Komisija 2010. gada jūlijā iesniedza likumdošanas priekšlikumu, lai ļautu dalībvalstīm labāk ņemt vērā valsts kontekstu un iedzīvotāju viedokli, dodot iespēju ierobežot vai aizliegt ĢMO audzēšanu savā teritorijā citu iemeslu, nevis riska veselībai un videi, dēļ³. Eiropas Parlaments 2011. gada jūlijā minēto priekšlikumu pieņēma pirmajā lasījumā. Padome vienojās par kopējo nostāju 2014. gada jūnijā. Eiropas Parlaments un Padome panāca vienošanos otrajā lasījumā 2014. gada decembrī, kas ļāva likumdošanas priekšlikuma galīgo apstiprināšanu veikt 2015. gada janvārī. Tādēļ dalībvalstis varēs izmantot šī jaunā tiesību akta noteikumus, lai ierobežotu vai aizliegtu ĢMO audzēšanu savā teritorijā jau 2015. gadā.

Nobeigums

ES ĢMO regulatīvā sistēmā ĢMO apstiprināšanas ziņā tiek uzskatīta par vienu no stingrākajām pasaulē. Komisija ir stingri apņēmusies garantēt ES iedzīvotāju tiesības uz drošību, nodrošinot, ka ĢMO audzēšana un izmantošana pārtikā un barībā Eiropas Savienībā ir atļauta tikai tadā gadījumā, ja tas nevar negatīvi ietekmēt ne cilvēku un dzīvnieku veselību, ne vidi, un, ka risku novērtējums tiek veikts pilnīgi neatkarīgi un pārredzami, piemērojot visaugstākos zinātniskos standartus, ja tiek ievērotas attiecīgās prasības.

modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē un Padomes Direktīvas 90/220/EEK atcelšanu, OV L 106, 17.4.2001.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 22. septembra Regula (EK) Nr. 1829/2003 par ģenētiski modificētu pārtiku un barību, OV L 268, 18.10.2003.

² <http://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/3022.htm>

³ http://ec.europa.eu/food/plant/gmo/legislation/docs/proposal_en.pdf.